

ПРИРОДООХОРОННІ ДАТИ НА 2017 рік

*підготовлено відділом контролю за благоустроєм
та охорони навколишнього природного середовища
Дарницької районної в місті Києві державної
адміністрації*

Січень

1 січня – Міжнародний день миру

Всесвітній день миру було започатковано 8 грудня 1967 року Святішим Отцем Павлом VI як День всесвітніх молитов за мир. Починаючи від 1968 р., відзначається в Католицькій Церкві 1 січня. Ця дата вибрана не випадково, адже це є початок Нового року. Під егідою ООН День миру почав відзначатися з 1981 р. щорічно 21 вересня.

Папа видає щороку до Всесвітнього дня миру спеціальне послання, присвячене певній темі, пов'язаній з утвердженням миру на Землі.

Особлива увага в цей день приділяється молитві за мир, а також пошуку шляхів для утвердження миру між людьми, в міжнародному співтоваристві, а також у ставленні до навколишнього природного середовища.

Існує тісний взаємозв'язок між миром в душі людини, суспільним миром і благополуччям всього створеного Богом світу, який системно описав блаженний Папа Іван Павло II у посланні до Дня миру 1990 р. під назвою «Мир з Богом Творцем – мир із всім створінням». Зокрема в посланні наголошується на значенні «екології душі» для миру в міжнародній спільноті та збереження створеного Богом світу. З іншого боку підкреслюється згубний вплив воєнних конфліктів на навколишнє середовище, а від так і на суспільство та окремих людей. З того часу майже в кожному посланні римських понтифіків до цього дня присутні теми екології душі, суспільної екології та екології навколишнього середовища.

11 січня – День заповідників

Заповідати – означає передавати в спадщину щось дороге і цінне. Заповідники є найвищою формою охорони природи в нашій державі.

Сучасна мережа природних заповідників України сформувалась внаслідок праці багатьох поколінь природоохоронців і відіграє важливу роль у вирішенні проблем збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, підтримці екологічної рівноваги у природі, формуванні світоглядних орієнтирів людини, спільнот, суспільства.

Всього у світі створено більш як 11 тис. заповідних територій, що мають статус заповідника чи національного парку.

Вперше День заповідників і національних парків почав відзначатися в 1997 році за ініціативою Центру охорони дикої природи і Всесвітнього фонду дикої природи. 11 січня був обраний Днем заповідників і

національних парків в ознаменування річниці утворення першого державного заповідника Росії Баргузінського заповідника у 1916 році.

18-25 січня – Великий зимовий облік птахів

Зимовий облік птахів інколи називають ще Різдвяним. Традиція обліку птахів народилася в 1990р. у США, коли редактор орнітологічного журналу *Bird-Lore* Френк Чепмен запропонував новий спосіб проведення Різдвяного полювання – з біноклем в руках замість зброї. За його заклик вперше 26 людей провели цей святковий день разом з пташками, спостерігаючи та вивчаючи їх, радіючи їх польоту та свободі. З цього часу «звичка» обліковувати птахів у Різдвяні дні широко поширилася на теренах США, Канади, Латинської Америки, Карибських і деяких Тихоокеанських островів. Сьогодні більше ніж 50 тис. людей обліковують птахів.

29 січня – День мобілізації зусиль проти загрози ядерної війни

День мобілізації зусиль проти загрози ядерної війни святкується з 1985р., з моменту прийняття Делійської декларації про принципи вільного від ядерної зброї та ненасильницького світу, в якій міститься заклик до припинення гонки ядерного озброєння, скорочення та поступової ліквідації ядерних арсеналів і усунення загрози ядерної війни. Декларація була прийнята на нараді голів держав і урядів Індії, Аргентини, Греції, Мексики, Танзанії та Швеції.

Лютий

Лютий-березень – Всеукраїнська екологічна акція по охороні квітів-первоцвітів «Первоцвіт»

Збирання первоцвітів дуже шкідливе для природи тим, що не дає можливості рослинам утворити насіння. До того ж ушкоджуються сусідні квітки, ламаються стебла та бруньки, повністю нівечаться рослини.

Мета акції – привернути увагу громадськості до проблеми охорони ранньоквітучих лісових рослин, спрямувати зусилля громадян на практичні дії щодо захисту первоцвітів. Адже більшість рідкісних декоративних рослин, що занесені до Червоної книги України, зникають через винищення їх людиною. Найяскравіше ця тенденція простежується на прикладі первоцвітів, які збираються головним чином для продажу.

2 лютого – Всесвітній День охорони водно-болотних угідь

2 лютого 1971 р. в м. Рамсар (Іран) за сприяння ЮНЕСКО була підписана Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів. Набрала чинності 21 грудня 1975 р. Україна приєдналась до Конвенції у жовтні 1996 р.

Рамсарська конвенція є першою глобальною угодою з охорони та збереження природних ресурсів. Її назва відображає початкову мету угоди ? зберегти водно-болотні угіддя, як середовище для водоплавних птахів. Поступово мету Конвенції було розширено і зараз вона охоплює всі аспекти збереження та збалансованого використання водно-болотних екосистем, цінних для збереження біологічного різноманіття та забезпечення існування людини.

Мета конвенції – припинити втрати водно-болотних угідь та зберігати існуючі. Завданням конвенції є привернути увагу до проблем водно-болотних угідь та раціонального використання ресурсів.

Конвенцію підписали 156 країн – Договірних сторін Конвенції.

19 лютого – Міжнародний день захисту морських ссавців

Міжнародний день захисту морських ссавців вважається днем захисту не лише китів, але й усіх морських ссавців та інших живих істот морів та океанів. Святкується з 1986р., коли, після 200-річного винищення китів, Міжнародна китова комісія ввела заборону на китовий промисел і на торгівлю китовим м'ясом.

Щорічно в цей день різноманітні природоохоронні групи проводять акції із захисту китів та інших морських ссавців. В Україні це свято можна назвати днем захисту дельфінів, адже вони є єдиними представниками морських ссавців, які мешкають у наших солоних водах.

20 лютого – День соціальної справедливості

26 листопада 2007 Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй проголосила 20 лютого Всесвітнім днем соціальної справедливості (*World Day of Social Justice*) та запропонувала всім державам-членам присвятити цей спеціальний день проведення на національному рівні конкретних заходів

20 лютого було невідповідно вибрано датою для його святкування. В цей день в 1999 року відбулася міжнародна зустріч у Копенгагені, на якій представники багатьох держав визначили основні принципи розвитку суспільства, серед яких особливе місце займає соціальна справедливість. В інтересах соціального розвитку.

Ініціатива започаткування Всесвітнього дня соціальної справедливості належить урядові Киргизстану. Проект резолюції, співавторами якого виступили близько 80 держав, був прийнятий консенсусом. У документі підкреслюється, що соціальний розвиток і

соціальна справедливість – необхідні умови підтримки миру і безпеки як всередині кожної окремої країни, так і у взаємовідносинах між ними.

Березень

3 березня – День дикої природи

26.12.2013 – Генеральна Асамблея ООН прийняла резолюцію, якою постановила відзначати 3 березня День дикої природи. У резолюції з цього приводу зазначається цінність диких тварин і рослин, особливо тих, які потребують захисту.

3 березня 1973 була прийнята Конвенція, що регулює міжнародну торгівлю рідкісними видами флори і фауни, відома як СІТЕС. Під міжнародною охороною сьогодні знаходяться 5600 видів тварин і 30 тисяч рослин. Учасниками Конвенції є 176 держав.

У секретаріаті СІТЕС сподіваються, що нова дата допоможе привернути увагу до проблеми браконьєрства, що має далекосяжні екологічні, економічні та соціальні наслідки.

14 березня – 30 квітня – Великопосна ініціатива «Екологічне навернення для порятунку створіння»

Кожного року, в часі Великого посту, Церква запрошує до переосмислення свого життя в контексті Пасхальної події. Суть посту полягає не просто у стриманості в їжі, але, насамперед, у відмові від всього зайвого, що перешкоджає спілкуванню з Богом. Мета посту – очищення від гріхів та навернення до Бога.

Спектр гріхів сьогодні є дуже широким. Однак, одним із найбільш загрозливих є так званий екологічний гріх, який Католицька Церква зараховує до категорії гріхів найвищої важкості, а саме – до «соціальних гріхів, які кричать до неба». Цей гріх руйнує прекрасне Боже створіння – природу, а водночас загрожує здоров'ю та життю людей, які проживають у забрудненому довкіллі. В даному контексті Великий піст є для нас доброю нагодою, щоб застановитися та зробити генеральну ревізію свого життя, а зокрема його впливу на природне довкілля. Для цілісного навернення людини необхідною є також екологічна

складова. Що це означає? Насамперед потрібно усвідомити, що відповідальна поведінка стосовно природного довкілля є невід'ємною складовою християнської віри в Бога Творця. Другим кроком має стати свідчення віри у повсякденні нашого життя, з-поміж іншого, також і в екологічному вимірі. Якщо наша поведінка наносить шкоду природному довкіллю, то необхідним є відповідне навернення, зміна поведінки на краще та, якщо можливо, виправлення завданої довкіллю шкоди.

Католицька Церква стартує в часі Великого посту чисельні практичні ініціативи милосердя до природи, серед яких: акції озеленення, очищення та упорядкування прицерковних територій, цвинтарів та ін. Все більш популярною, наприклад, стає акція "Авто-піст", в межах якої віруючі люди в значній мірі, або навіть і цілком, відмовляються від використання власного автомобіля, популяризуються зелені види транспорту тощо.

14 березня – Всесвітній день дій проти гребель, на захист річок, води, життя

Всесвітній день дій проти гребель започаткований у 1997 р. за ініціативою громадської організації «Міжнародна мережа річок» (США). Цей день було запропоновано відзначати з метою об'єднання зусиль людей всього світу в боротьбі проти гребель, а також здійснення просвітництва щодо впливу гребель на річкові екосистеми.

У березні 1997 року в Бразилії, в місті Курітіба, відбулася Перша міжнародна конференція проти будівництва крупних гребель, яка встановила щорік 14 березня відзначати день боротьби з греблями на захист Річок, Води і Життя. Конференція призвала всі дії проводити під гаслом: "Хай вода несе життя, а не смерть!" і призвала уряди, міжнародні агентства та інвесторів встановити мораторій на

будівництво крупних гребель, поки не буде вироблена міжнародна незалежна експертиза проектів їх зведення, а також компенсований збиток людям і природі.

19 березня – Всесвітня акція «Година Землі»

«Всесвітній фонд природи» (World Wide Fund for Nature) спільно з австралійським виданням «The Sydney Morning Herald» наприкінці березня 2007-го року провела цікаву і показову екологічну акцію: близько 2100 фірм і компаній австралійського міста Сідней, а також понад 2,2 млн. його жителів вимкнули освітлення на одну годину. За цей час енергоспоживання міста було скорочено більше ніж на 10%, що в свою чергу сприяло і скороченню викидів вуглекислого газу в атмосферу. За підрахунками фахівців, ефект від акції був такий, що на той час нібито в місті на дорогах на 48 тисяч автомобілів стало менше. Цю акцію назвали «Година Землі». Ідея була хороша і прийняла щорічний характер, поширилася і стала популярна в багатьох країнах світу. Час проведення акції погоджено з 20:30 по 21:30 год., для кожного регіону за місцевим часом в останню суботу березня.

За час акції кінцевий споживач може заощадити до 0,5 кВт спожитої електрики, що позитивно позначиться і на його бюджеті. В умовах економічної кризи це вельми актуально.

Україна приєдналася до всесвітньої акції вперше у 2009 році. Незважаючи на те, що про свою участь заявили всього 16 міст, люди та організації у інших населених пунктах України теж вимкнули світло на одну годину, тим самим підтримуючи Годину Землі.

В 2015 році більше 55 міст та містечок нашої країни підтримали кампанію. По всій Україні пройшли десятки подій, присвячених Годині Землі – вуличні концерти при свічках, перегляд екофільмів, екологічні ярмарки, вікторини та багато іншого. Згасли десятки відомих на всю країну споруд, в тому числі Одеський театр Опери та Балету, Луцький замок тощо.

Цьогорічна тема Години Землі в Україні – Естафета добрих справ – це Інтернет-флешмоб, який закликає людей підтримати Годину Землі, здійснювати добрі, корисні для планети вчинки, ділитися результатами з іншими і передавати Естафету друзям. В Естафеті добрих справ можуть взяти участь усі бажаючі – як окремі люди, так і організації, спільноти, навчальні заклади тощо. Для участі в Естафеті потрібно зняти відео до 20 секунд про свою добру еко-справу та викласти його в соціальних мережах із хештегом #estafeta_dobra. Більше інформації можна отримати на сайті кампанії wwf.panda.org/eh16

21 березня – Всесвітній день лісів

Всесвітній день лісів святкується у день весняного рівнодення у Північній півкулі, що за традицією вважається першим днем весни і символом нового життя та нових починань. Звичайно, в Південній півкулі цей день є днем осіннього рівнодення, але у будь-якому випадку даний період є сприятливим для посадки та росту дерев.

День лісу відзначає внесок лісів та лісового господарства у життя суспільства. Щороку в цей день фахівці з усього світу обговорюють користь лісу, товарів та послуг, отриманих з лісу; люди можуть дізнатися про стале управління лісами, невиснажливе використання лісових ресурсів (без завдання шкоди лісовим екосистемам) з метою їх збереження для майбутніх поколінь.

Традиція святкування Дня лісу була заснована в 1971 році під час загальних зборів Європейської конфедерації сільського господарства, метою яких було обговорення важливості вміння цінувати значення власних лісових ресурсів. Так і зародилася ідея проголошення Всесвітнього дня лісівництва, яка одразу ж була підтримана Організацією ООН з питань продовольства і сільського господарства. Європейська конфедерація сільського господарства зазначила, що Всесвітній день лісівництва потрібно використовувати для розповсюдження інформації щодо всіх аспектів багатства лісу, представлених з трьох точок зору: виробництво, захист, і відновлення.

Всесвітній день лісів пов'язаний з діяльністю щодо посадки лісів та висвітлення важливості збільшення кількості зелених насаджень. Цей день відзначається урядами та міжнародними організаціями для визначення плану збереження лісів.

22 березня – Всесвітній день води (Всесвітній день охорони водних ресурсів)

Всесвітній день води бере свій початок від Конференції з довкілля та розвитку, що мала місце у 1992р. в Ріо-де-Жанейро. Основною причиною святкування цього дня є швидке зменшення запасів питної води. Генеральна асамблея ООН оголосила 22 березня Всесвітнім днем водних ресурсів (резолюція 47/193 від 22 грудня 1992 року). Метою проведення цього Дня є підвищення рівня обізнаності про значення і важливість води для продовження життя на Землі, а також про те, як раціональне використання водних ресурсів сприяє підвищенню рівня економіки і соціального добробуту.

З 1993 року офіційно на всій планеті стали святкувати Всесвітній день води. Цього дня організація по захисту довкілля звертається до всіх держав, що існують на планеті, із закликом приділяти більше уваги захисту водних ресурсів планети і проводити конкретні дії на національних рівнях.

У червні 1999р. в Лондоні на III Конференції міністри екології і охорони здоров'я 35 європейських країн, у тому числі й України, підписали Протокол по проблемах води і здоров'я, зобов'язавшись оберегти своїх громадян від захворювань, пов'язаних із забрудненням води, захищати водні ресурси, створювати системи усунення небезпечних ситуацій.

Щороку, 22 березня ООН призначає конкретний підрозділ власної організації, який контролюватиме дотримання правил проведення Всесвітнього дня води. Щорічно цього дня піднімається нова проблема, пов'язана із забрудненням водних ресурсів на планеті і звучить заклик до її рішення. Але основні цілі проведення свята залишаються незмінними.

23 березня – Всесвітній метеорологічний день

У 1872 році була заснована міжнародна метеорологічна організація (ММО). 11 жовтня 1947 була відкрита для підписання Конвенція, внаслідок якої утворена Всесвітня метеорологічна організація (ВМО) замість ММО, а 23 березня 1950 Конвенція набула чинності.

Всесвітня метеорологічна організація, як спеціалізована міжурядова організація системи ООН, дозволяє підтримувати міждержавне співробітництво в галузі гідрометеорології та оперативної гідрології, що можливо шляхом координації глобальних, регіональних, національних систем спостереження та міжнародного обміну гідрометеорологічними даними.

За ініціативою Всесвітньої метеорологічної організації, починаючи з 1961 року, світовим співтовариством 23 березня стало відзначатися як Всесвітній метеорологічний день (ВМД) – професійне свято метеорологів всієї планети. Кожен рік ВМО святкує цей день під певним девізом, приділяючи особливу увагу до конкретної та актуальної на даний момент теми. Мета – акцентувати важливість метеорології і метеорологічної служби для забезпечення добробуту населення.

Квітень

1 квітня – Міжнародний день птахів (День зустрічі птахів)

Міжнародний день птахів проходить щорічно в рамках програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера" і не випадково наголошується саме в квітні. 1 квітня 1906 року була підписана Міжнародна конвенція по охороні птахів. День птахів – це не лише річниця Конвенції, але і час прильоту пернатих із зимівель. Вперше цей день, як масове дитяче свято, став проводитися в Сполучених Штатах Америки. Організатором виступив педагог з містечка штату Пенсільванія. Незабаром його підтримала одна з популярних газет «Пітсбургська телеграфна хроніка», що почала популяризацію Дня птахів.

7 квітня – День охорони здоров'я

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) була організована в цей день. У зв'язку із постійною зміною та забрудненням довкілля щораз актуальнішим стає питання охорони здоров'я. Цей день проголошений ООН для того, щоб більшість країн звернула особливу увагу на різноманітні аспекти охорони здоров'я.

В доповіді ВООЗ «Профілактика хвороб за допомогою навколишнього середовища – оцінка тяжкості хвороб, викликаних навколишнім середовищем» зазначається, що 24% всіх хвороб у світі виникають та розвиваються через погані умови навколишнього середовища. Причому у дітей з цим пов'язано 33% всіх випадків захворювань.

15 квітня – День екологічних знань

Важливе завдання дня – інформованість громадськості про стан справ у сфері екологічної безпеки, дотримання місцевими суб'єктами чинного природоохоронного законодавства. День відзначається шляхом організації та проведення конференцій і семінарів, круглих столів, присвячених питанням екології.

З огляду на те, що майбутнє належить підрастаючому поколінню, його вмінню оцінювати ситуацію, адекватно реагувати на зміни і вирішувати проблеми, пов'язані з виживанням планети, все важливішим стає формування екологічної поведінки людини, яка базується на новому екологічному мисленні.

16 квітня (третя субота квітня) – Всеукраїнський день довкілля

Відзначається в Україні щороку, починаючи з 1999р. Встановлений Указом Президента України "Про День довкілля" на підтримку ініціативи Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України і громадських природоохоронних організацій з метою розвитку діяльності, започаткованої Всеукраїнською акцією "Дерево Життя" та іншими громадськими ініціативами.

Український день довкілля організовується спеціальним комітетом, який займається підготовкою тематичних заходів, пов'язаних з висадкою рослин в лісах і парках, прибиранням паркових територій, плануванням скверів, газонів, клумб в населених пунктах, ліквідацією стихійних звалищ в громадських місцях, місцях відпочинку і дозвілля.

3-4 тиждень квітня – "Марш парків" – щорічна міжнародна екологічна акція на підтримку заповідної справи

Марш парків є продовженням і якісно новим етапом святкування Днів Дерева і Землі. Це міжнародне свято бере свій початок з сорокових років дев'ятнадцятого століття, коли засновник природоохоронного руху Дж. Стерлінг Мортон переїхав зі своєю родиною в штат Небраска (США). На новому місці вони побачили безкрайні прерії з поодинокими деревами, які планувалося вирубувати для будівництва та дров. Мортон і його дружина відразу ж зайнялися посадкою дерев і розгорнули кампанію з пропаганди заліснення територій. Обійнявши посаду секретаря штату Небраска, на засіданні правління сільського господарства в 1872 році, Мортон запропонував визначити день, присвячений озелененню. Ідея отримала широку підтримку і в перший

день жителі штату висадили близько мільйона дерев. Ця акція отримала назву "День дерева". У 1882 році штат Небраска оголосив День дерева офіційним святом штату, який і до цих пір відзначається 22 квітня. З 1970 року зміст святкування Дня дерева було значно розширено. Пропагувалася не тільки роль озеленення територій, але й охорони рослинного і тваринного світу в цілому. Як наслідок, свято отримало новий зміст і нову назву – День Землі. Починаючи з 1990 року, центром і організатором святкувань Дня Землі в Сполучених Штатах Америки виступають національні парки. У цей день проводиться збір коштів на підтримку територій, які потребують особливої охорони, виставки, бесіди, лекції. Свято отримало нове значення і разом з тим і нову назву – "Марш парків". З 1995 року до свята, традиційного в США, стали приєднуватися країни Європи та Азії. Так, вже в 1996 році в святі взяло участь більше 120 заповідників, національних парків та інших природоохоронних організацій.

Щорічно в "Марші парків" беруть участь сотні тисяч людей. Більше 200 держав та неурядових організацій країн СНД співпрацюють з ЦОДП в якості організаторів місцевих Маршів. Під час «Маршу парків» відбуваються круглі столи, концерти, фестивалі, конференції, екскурсії тощо. Марші парків сприяють залученню національного бізнесу до природоохоронної благодійної діяльності. Спеціально розроблені заходи пропаганди і заохочення. За п'ять років Марші парків принесли заповідникам та національним паркам 650 тис. доларів спонсорської допомоги.

22 квітня – Міжнародний день Землі

День Землі покликаний об'єднати людей планети в справі захисту навколишнього середовища.

22 квітня 1970р. у Нью-Йорку студенти, школярі та їхні вчителі вперше організували національний День Землі, запропонувавши зазирнути вглиб екологічних проблем і разом пошукати їх вирішення.

Міжнародним святом було оголошено в 1990 році, в Україні відзначається з 1992 року. У цей день кожен мешканець планети може зробити свій маленький внесок у справу захисту навколишнього середовища: очистити від сміття прилеглі території, висадити хоча б одне дерево, відмовитися хоча б на день від використання автомобіля.

День Землі щорічно відзначається в 147 країнах. У багатьох містах України в рамках фестивалю заплановані як заходи «прямої дії» – очищення акваторій малих рік і водойм, прибирання територій, так і проведення ярмарків екологічних продуктів, виставок плакатів екологічної тематики, екологічних конкурсів із призами й подарунками, а також святкових концертів.

У День Землі в різних країнах за традицією звучить Дзвін Миру, закликаючи людей Землі відчувати всепланетну спільність і докласти зусиль для захисту миру на планеті й збереження краси нашого спільного дому. Дзвін Миру – символ спокою, мирного життя і дружби, вічного братерства й солідарності народів. І в той же час – це заклик до дії в ім'я збереження миру й життя на Землі, збереження Людини і Культури.

26 квітня – Роковини Чорнобильської катастрофи. Міжнародний день пам'яті жертв радіаційних аварій і катастроф

Чорнобильська атомна електростанція, 26 квітня 1986 року, — планове виключення реактора, що тривало 20 секунд, здавалося звичайною перевіркою електрообладнання. Проте через декілька секунд в результаті різкого стрибка напруги стався вибух, в результаті якого в атмосферу викинуто близько 520 небезпечних радіонуклідів. Вибух був настільки потужним, що забруднення розповсюдилося на значні ділянки території Радянського Союзу, які наразі входять до складу Білорусі, України та Росії.

За офіційними повідомленнями, відразу після катастрофи загинула 31 людина, а 600 000 ліквідаторів, які брали участь у гасінні пожеж і розчищенні, отримали високі дози радіації. Згідно з офіційними даними, радіоактивному опромінюванню піддалися майже 8 400 000 мешканців Білорусі, України та Росії, що перевищує чисельність населення Австрії. Забруднено близько 155 000 кв.км території, що складає майже половину загальної площі території Італії. Сільськогосподарські угіддя площею майже 52 000 кв.км, а це більш ніж площа території Данії, забруднені цезієм-137 і стронцієм-90 з періодом напіврозпаду в 30 і 28 років, відповідно. Майже 404 000 людей були переселені, проте мільйони як і раніше живуть в умовах, коли залишкова дія, що зберігається, створює цілу низку небезпечних наслідків. 15 грудня 2000 року діяльність ЧАЕС як виробника електроенергії було припинено.

Міжнародний день пам'яті жертв радіаційних аварій і катастроф відзначається у країнах-учасниках СНД з 2004 року відповідно до рішення Ради голів держав СНД від 19 вересня 2003 року на знак скорботи про трагедію на Чорнобильській АЕС.

Травень

3 травня – День Сонця

Щоб привернути увагу до можливостей використання поновлюваних джерел енергії європейське відділення Міжнародного суспільства сонячної енергії, починаючи з 1994 р., на добровільній основі організовує щорічний День Сонця. Ентузіасти й професіонали, громадські організації й фірми по всій Європі організують різного роду заходи, пов'язані з демонстрацією можливостей сонячної енергетики. Такі заходи містять у собі: дні відкритих дверей сонячних і енергоефективних будинків як експериментальних, так і часток, що дозволяє переконатися в реальності й корисності здійснених і здійснюваних проектів; дні відкритих дверей дослідницьких і проектних інститутів, що дозволяє широкій громадськості

познайомитися з новітніми досягненнями з перших рук; конкурси, змагання, пробіги сонячних автомобілів, електромобілів; виставки й зустрічі із громадськістю в міських і торгових центрах, зелених зонах і інших громадських місцях тощо.

12 травня – Свято екологічної освіти

Людство досягло такої стадії, коли антропогенна дія на біосферу набула безповоротного характеру, різко загострилися протиріччя між зростаючими потребами суспільства і можливостями природи. Екологічна освіта була висунута ЮНЕСКО і Програмою ООН з охорони довкілля в розряд основних засобів гармонізації взаємодії людини і природи.

Стокгольмська конференція з охорони довкілля в 1972 році прийняла рекомендацію про створення міжнародної програми за освітою в області довкілля. В цілях виживання необхідне переосмислення самої суті взаємин людини, суспільства і природи на основі нових підходів і ідей. Практична реалізація ідей стійкого розвитку пов'язана із зміною стереотипу культури взаємин людини і природи. По визнанню вітчизняної і світової громадськістю центральним чинником у вирішенні проблем взаємин "Людина - Суспільство - Природа" стає екологічна освіта.

Святкується викладачами навчальних закладів та студентами у зв'язку з важливістю екологічної освіти, формування екологічної свідомості та обміну досвідом між державами. Цей День відзначається шляхом організації та проведення конференцій і семінарів, круглих столів, присвячених питанням екології. Організовується у навчальних закладах усіх рівнів, починаючи з дитячих садків та закінчуючи вищими навчальними закладами.

15 травня – Міжнародний день клімату

Заснування цього свята стало відповіддю на заклик метеорологів захищати клімат як важливий ресурс, що впливає на добробут нинішніх і майбутніх поколінь.

Збереження клімату – одна з глобальних проблем, які сьогодні стоять перед людством. Глобальне потепління, природні катаклізми, зміна погодних умов на планеті – все це веде до погіршення клімату Землі і, як наслідок, чинить негативний вплив на продовольчу, життєву і майнову безпеку людей, плачевно позначається на стані природних ресурсів та збалансованому розвитку держав.

22 травня – Міжнародний день біологічного різноманіття

20 грудня 2000р. Генеральна Асамблея ООН оголосила 22 травня Міжнародним днем біологічного різноманіття (резолюція 55/201). В цей день була прийнята Конвенція про біологічне різноманіття. Раніше цей День відзначався 29 грудня, але у 2000 р. Конференція учасників Конвенції рекомендувала змінити дату для того, щоб привернути більше уваги до цього заходу.

Бездумна експлуатація природних ресурсів, така як вирубка лісу на паливо для використання зайнятої ним землі як пасовища і використання водних джерел для господарських потреб сприяє втраті біологічної різноманітності.

Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй проголосила Міжнародний день біологічної різноманітності, аби поглибити розуміння питань біорізноманітності і підвищити обізнаність про них.

24 травня – Європейський День парків

Європейський День Парків був організований Федерацією ЄВРОПАРК (EUROPARC Federation) – це європейська організація, яка об'єднує природні території, що охороняються, в тридцяти шести європейських країнах. Проведений вперше в 1999 році, цей день тепер святкується щороку по всій Європі 24 травня. Дата святкування була вибрана не випадково – саме 24 травня 1909 року в Швеції був створений перший з дев'яти Європейських Національних Парків.

Сьогодні Європейський день парків символізує міжнародну солідарність територій, що охороняються. Свято організоване з метою підйому профілю заповідників Європи, а також для того, щоб викликати

суспільну підтримку їх роботи. Цього дня проводяться багаточисельні заходи на території і довкола заповідників, присвячених святкуванню природної краси Європи і її культурного надбання, висуваючи на перший план їх захист, як в даний час, так і в майбутньому.

31 травня – Всесвітній день проти куріння

31 травня у всьому світі проводиться міжнародна акція по боротьбі з курінням – Всесвітній день без тютюну, тобто день, вільний від тютюнового диму. Він був встановлений в 1988 році Всесвітньою організацією охорони здоров'я на 42 сесії Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я (резолюція № WHA42.19).

День відмови від куріння (*Great Smokeout*), як День звільнення навколишнього середовища та всього світу відзначається також в третій четвер листопада. Він був встановлений Американським онкологічним суспільством (*American Cancer Society*) в 1977 році.

Перед світовою спільнотою було поставлено завдання – добитися, аби в XXI столітті проблема куріння тютюну зникла. ВОЗ цією акцією застерігає населення планети (курцями є більше половини всього чоловічого населення планети і близько чверті жіночого) від згубної звички – однієї з найпоширеніших епідемій за всю історію існування людства – нікотиноманії, що стоїть в одному ряду з алкоголізмом і наркоманією.

Червень

5 червня – Всесвітній день навколишнього середовища

15 грудня 1972 р. Генеральна Асамблея ООН проголосила 5 червня Всесвітнім днем навколишнього середовища (резолюція 2994 (XXVII)), який буде проводитись з метою поглиблення суспільного усвідомлення необхідності зберігати і покращувати довкілля. Обрання цієї дати обґрунтовано тим, що саме в цей день відкрилася Конференція ООН із проблем навколишнього середовища (Стокгольм, 1972), за результатами якої створено Програму ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП). У 2000р. в цей день розпочато програму ООН "Тисячоліття довкілля – приступити до дій". Програма є ще одним нагадуванням людству про його роль в охороні довкілля.

Всесвітній день довкілля вважається однією з найважливіших подій екологічного календаря і щороку відзначається 5 червня в більш ніж 100 країнах світу, починаючи з 1973 року. Щорічне святкування дня довкілля допомагає привернути увагу суспільства до екологічних проблем і підкреслює гостру необхідність в зміні відношення людини до природних ресурсів.

8 червня – Всесвітній день океанів

Всесвітній день океанів був проголошений у 1992р. на Міжнародній конференції з навколишнього середовища і розвитку у Ріо-де-Жанейро. Проголошенням цього свята ООН підкреслила життєву важливість океанів для планети, а також необхідність турботи про їх благополуччя, збереження органічного світу океанів, екологічну чистоту вод.

Це день, який дає привід пригадати про те, що Світовий океан є колицкою життя на нашій Планеті, 70% якою покрито водою, ресурси океану – застава розвитку і подальшого існування людської цивілізації, його простори – арена світової торгівлі. Роль Світового океану в регулюванні клімату є системоутворюючою, його води – один з головних поглиначів вуглекислого газу.

17 червня – Всесвітній день боротьби з опустелюванням та посухами

Всесвітній день боротьби з опустелюванням та посухами був проголошений Генеральною Асамблеєю ООН у 1994р. (резолюція 49/114). Тоді ж була прийнята Конвенція ООН про боротьбу з опустелюванням. Державам запропоновано присвятити цей день підвищенню інформованості про необхідність міжнародного співробітництва у боротьбі з опустелюванням і наслідками посух та про хід реалізації Конвенції про боротьбу з опустелюванням.

Опустелювання – це один з найбільш тривожних світових процесів деградації довкілля. Воно загрожує здоров'ю і джерелам засобів до існування більше 1 млрд. людей.

Липень

4 липня – Міжнародний день дельфінів-полонених

З огляду на існування по всьому світу дельфінаріїв, ця дата є дійсно актуальною для дельфінів і біорізноманіття. На жаль, до цієї не вельми приємної дати приєднується і Україна. Адже лише в 2009 році на території сухопутної частини України було відкрито шість дельфінаріїв. Не кажучи вже про дельфінарії на узбережжі Чорного і Азовського морів, які, тим не менш, не завжди відповідають біологічним потребам дельфінів.

Дельфінів в дельфінаріях з абсолютною впевненістю можна назвати полоненими. Адже ці дельфіни спеціально чи випадково (під час ловлі риби) виловлені бракон'єрами, а, отже, розлучені зі своїми стаями і родинами. А дельфіни - це високоорганізовані морські ссавці з власною мовою, які групуються у стаї і мають родини. Пораненого дельфіна стая ніколи не кине в морі, існують дельфіни-акушерки, та навіть представників інших видів дельфіни часто рятують, виносячи на берег. У бракон'єрських сітях частина дельфінів гине, частина ріже плавці, через потрапляння води до дихального клапану починається пневмонія, дельфін відчуває шок.

11 липня – Всесвітній день народонаселення

У 1989р. Рада керуючих Програми розвитку ООН (ПРООН) рекомендувала відзначати 11 липня як Всесвітній день народонаселення (рішення ПРООН 89/46). Ведучи відлік від 11 липня 1987р., коли чисельність населення світу перетнула позначку 5 мільярдів мешканців, цей День має на меті загострити увагу на невідкладності та важливості питань, пов'язаних з народонаселенням, зокрема, в контексті планів і програм загального розвитку та необхідності пошуків розв'язання цих проблем.

Серпень

6 серпня – День дій за заборону ядерної зброї

У цей день 6 серпня 1945р. американська авіація піддала атомному бомбардуванню японське місто Хіросіма. Вперше в історії ядерна зброя була застосована проти людей і продемонструвала свою жахливу силу. Колосальних збитків було завдано довікллю і здоров'ю громадян. Наслідки бомбардувань відчутні й сьогодні. Ядерна зброя вважається найбільш небезпечною з усіх видів зброї. Крім прямого ураження ударною хвилею, світловим випромінюванням та проникаючою радіацією величезні території на багато років забруднюються радіонуклідами і стають непридатними для нормальної життєдіяльності людини. На сьогоднішній день більшість країн припинили здійснювати ядерні вибухи, проте лабораторні випробовування тривають і надалі.

20 серпня (третя субота серпня) – Міжнародний день безпритульних тварин

Цей день увійшов до міжнародного календаря згідно з пропозицією міжнародного Товариства Прав Тварин (ISAR) США. Проблема безпритульних тварин знайома кожному великому місту, де гостро стоїть питання будівництва притулків для бездомних тварин. Представники громадських організацій, а також небайдужі жителі країни в цей день можуть висловити своє відношення до того, як влада вирішує проблему зниження чисельності безпритульних тварин в місті. Давно доведено, що рівень духовності людини визначається не лише соціальним середовищем, але й характером спілкування зі світом природи. Жорстокість до тварин в дитинстві може перерости у жорстокість до людей.

Вересень

1 вересня – День пам'яті видів, винищених людиною

Ми не побачимо їх вже ніколи... моа, тур, квага, дронт, тарпан, епіорніс, сумчатий вовк, безкрила гагарка, стеллерова корова, мандрівний голуб... Цих представників фауни ми, люди, не зможемо побачити вже ніколи. Ані в дикій природі, ні в зоопарках. Вони були легковажно знищені нами, і залишили згадку про себе хіба що в природничих музеях світу у вигляді шкур, скелетів та фотографій.

1 вересня було обрано для такої пам'яті, тому що саме цього числа в 1914 році в зоопарку м. Цинцинаті, США, помер останній мандрівний голуб. Історія знищення мандрівного голуба найбільш яскраво показує нам колосальні масштаби нашого марнотратства і необачності. І знищили цей вид птахів не древні дикуни, а, здавалось би цивілізовані, люди XIX століття.

14 вересня (1 вересня за Григоріанським календарем) – День Творця (День молитви за створіння)

Це свято було започатковане в 1989 році з ініціативи його Святості Димитрія I, Константинопольського Патріарха, який у спеціальному посланні закликав увесь християнський світ щорічно 1 (14) вересня, на свято початку Церковного року, об'єднатися у спільній молитві до Бога Творця всіх речей, висловити Йому вдячність за дар життя, за прекрасний світ природи, в якому живемо, просити вибачення за завдану шкоду і благати про збереження та спасіння всього створіння, яке "стогне і страждає в тяжких муках" (Рим. 8, 22).

На сьогодні до екуменічної ініціативи спільної молитви та практичних зусиль спрямованих на порятунок природи долучились чисельні церкви православної, католицької та протестантської традицій по всьому світі.

Згідно з рішенням Синоду Єпископів до відзначення християнського екологічного свята – День Творця долучилась і Українська Греко-Католицька Церква. В цей день у честь свята в храмах відправляються різноманітні богослужіння (подячні літургії, акафісти чи молебні) в наміренні збереження створеного Богом світу, проводяться освітньо-виховні заходи екологічного спрямування, а також реалізуються різноманітні практичні ініціативи та діла милосердя стосовно природи.

16 вересня – Міжнародний день захисту озонового шару

16 вересня Генеральна Асамблея ООН проголосила Міжнародним днем захисту озонового шару. Цей день відзначається з 1995 року в пам'ять про підписання Монреальського протоколу щодо необхідності збереження озонового шару, який фільтрує сонячне проміння і попереджує шкідливий вплив ультрафіолету на поверхню Землі, тим самим зберігаючи життя на планеті.

Втрата озонового шару стратосфери, який захищає усе живе на землі від згубної дії ультрафіолетового випромінювання сонця, вважається однією з головних глобальних екологічних проблем, з якими світова спільнота ввійшла у нове тисячоліття.

Подолання цієї проблеми можливе лише завдяки скоординованим діям усіх націй та верств суспільства на глобальному рівні. Усвідомлюючи це, уряди практично усіх країн світу приєдналися до Монреальського протоколу і, тим самим, взяли на себе

зобов'язання із досягнення головної мети – згортання виробництва та використання озоноруйнівних речовин у різних секторах промисловості.

22 вересня – День без автомобілів

Вперше День без автомобілів відмічався в 1998р. у Франції, коли в ряді міст було припинено автомобільний рух. У наступні роки цю традицію перейняли інші європейські країни та міста, а останніми роками – і деякі неєвропейські країни (наприклад, Канада, США). День без автомобілів святкується за рішеннями органів місцевої влади. Як правило, в цей день забороняється пересування на автомобілях, а мешканці використовують альтернативні способи пересування. Часом акція триває більше ніж один день. Мета такого заходу – привернути увагу до проблеми забруднення атмосферного повітря транспортними засобами, знизити рівень концентрації вихлопних газів у міському повітрі, зменшити шумове навантаження, сприяти розвитку альтернативних видів пересування. День без автомобілів в Україні офіційно не

відзначається, однак такі акції проходять за ініціативою громадськості чи місцевих органів влади в окремих містах України.

27 вересня – Міжнародний День туризму

Щороку 27 вересня у світі відзначається Міжнародний день туризму. Метою свята, заснованого Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 27 вересня 1979 року, є популяризація туризму як рушію регіональної та світової економіки, висвітлення його внеску в екологію світової спільноти, зміцнення дружніх стосунків між державами. Країни, що ратифікували положення Генеральної Асамблеї ООН про Міжнародний день туризму, зокрема Україна, відзначають свято проведенням різноманітних фестивалів та цікавих заходів.

29 вересня (останній четвер вересня) – Всесвітній день моря

Всесвітній день моря входить до переліку міжнародних днів, що відзначаються під егідою Організації Об'єднаних Націй. Поява цього свята датована 1978 роком, саме тоді було прийнято рішення десятого з'їзду Асамблеї Міжурядової морської консультативної організації щодо заснування Всесвітнього дня моря.

Ідея святкування Всесвітнього дня моря виникла як реакція на масштабний вилов риби в морях і океанах нашої планети. Бездумні дії людини наносять непоправну шкоду природі і стають причиною зникнення багатьох рідкісних видів риби. Крім того, це призводить до забруднення вод і глобального потепління на планеті.

Одним з факторів, що згубно впливає на стан світового океану, є забруднення вод нафтою. Величезні нафтові плями, що покривають сотні гектарів морських площ, стають причиною загибелі риби. За статистикою, щорічно в світовий океан в результаті аварій потрапляє більше 20 мільйонів барелів нафти.

30 вересня-1 жовтня – Міжнародні дні спостереження за птахами

Такі дні проводяться з ініціативи товариств охорони птахів. До них залучаються усі бажаючі. Під час акції фіксується, які види птахів зустрічаються у тій чи іншій місцевості, в якій кількості, особливості їх поведінки тощо. Основною метою цієї акції є заохочення широкого загалу до пізнання світу пернатих і привернення уваги до проблем їх збереження, оскільки, внаслідок діяльності людини і забруднення довкілля, чисельність деяких видів значно зменшується або ж знаходиться під загрозою зникнення. Результати своїх спостережень учасники акцій надсилають в товариства охорони птахів і такі результати опрацьовуються, узагальнюються та оприлюднюються.

Жовень

4 жовтня – Всесвітній день захисту тварин

Всесвітній день захисту тварин прийнято відмічати 4 жовтня. Свято запроваджено у 1931 році на Міжнародному конгресі прибічників руху в захист природи, що відбувся у Флоренції. Саме ця подія дала поштовх тому, що найрізноманітніші організації захисту тварин із всіх куточків світу вирішили об'єднати свої зусилля у цій боротьбі. Пізніше ідеї щодо захисту прав тварин отримали юридичне оформлення у більшості країн Європи.

Це рішення підтримали організації, створені з метою захисту тварин у різних країнах світу. В цей день проводять різноманітні заходи з метою підвищення суспільної свідомості та активності громадян щодо захисту тварин.

6 жовтня – Всесвітній день охорони місць існування

День охорони місць існування відзначають у всьому світі. Це свято було затверджене в 1979 році в рамках Конвенції про охорону дикої флори і фауни, і природних місць існування в Європі.

Людина своєю діяльністю вже давно впливає на природу, змінюючи її. З кожним роком в світі все більше територій переходять в розряд сільгоспугідь, пасовищ, піддаються змінам у зв'язку із зростанням міст, видобутком корисних копалин, будівництвом заводів і інших об'єктів народного господарства.

Людина навчилася дуже багато чого: вирвалася в космос, долетіла до Місяця, але вона не зможе знову створити тура або стеллерову корову. Все, що зникає в тваринному світі, – зникає назавжди.

13 жовтня – Міжнародний день із зменшення небезпеки стихійних лих

Генеральна Асамблея ООН, проголосивши з 1 січня 1990р. Міжнародне десятиріччя із зменшення небезпеки стихійних лих, вирішила оголосити другу середу жовтня Міжнародним днем зі зменшення небезпеки стихійних лих і відмічати його щороку протягом Міжнародного десятиріччя (резолюція 44/236).

Міжнародна стратегія по зменшенню небезпеки стихійних лих переслідує, перш за все, мету доведення до широкої громадськості важливості завдання запобігання і проведення роз'яснювальної роботи

серед населення, яке найбільш схильне до небезпеки стати жертвою стихійних екологічних і техногенних лих, відносно доступних засобів по запобіганню переростанню небезпек в катастрофи.

17 жовтня – св. Франциска з Асизу

17 жовтня, за Юліанським календарем Церква обходить свято св. Франциска з Асизу покровителя всіх захисників природи та всього створіння Божого.

Св. Франциск проповідував Боже слово не лиш людям, але й всьому Божому створінню Божому природі. Рівно і все його життя стало свідченням жертвенної та милосердної Божої любові стосовно всіх тих, які її найбільше потребують, як людей так і всіх інших Божих створінь.

В 1979 р. Папа Іван Павло проголосив св. Франциска з Асизу небесним покровителем захисників природи (див. Апостольський лист Inter Sanctos: AAS 71, 1979, 1509-1510). Згідно із вченням Святішого

Отця, св. Франциск: «дає християнам приклад самобутнього і глибокого пошанування цілісності створіння. Як приятель бідних, якого любили Божі створіння, св. Франциск закликав все створіння – тварин, рослин, сили природи, навіть братів Сонця і Місяця, вшановувати Бога і славити його. Бідний чоловік з Асизу подає нам переконливий доказ того, що коли ми є в мирі з Богом, то можемо себе краще посвятити побудові миру зі всім створінням, який є невіддільним від миру між всіма людьми».

27 жовтня (четвертий четвер жовтня) – Міжнародний день без паперу

Щорічно кожен четвертий четвер жовтня визнаний вважатися Міжнародним днем без паперу. Компанії і люди по всьому світу діляться досвідом про те, які дії і технології допомагають скорочувати зайві витрати паперу в роботі, бізнесі та виробництві. Девіз Міжнародного дня без паперу – «Навчимося використовувати папір раціонально!». Міжнародна акція закликає використовувати безпаперові технології протягом усього року. Але саме в цей день можна дізнатися про максимальну кількість прикладів, рекомендацій і цікавих фактів про нераціональні витрати паперу, а також розповісти про свій внесок у «безпаперовий рух».

31 жовтня – День Чорного моря

День Чорного моря відзначається у день, коли в 1996р. шість причорноморських країн – Болгарія, Румунія, Туреччина, Грузія, Росія та Україна – підписали Стратегічний план дій щодо реабілітації та захисту Чорного моря. Цей План був розроблений після проведення всебічних досліджень морського середовища, які показали, що його життєздатність суттєво погіршилась у порівнянні з попередніми трьома десятиріччями. План передбачає здійснення практичних заходів, спрямованих на відновлення та збереження довкілля Чорного моря (зменшення забруднення, удосконалення управління живими ресурсами, підтримку соціального розвитку у спосіб, що не шкодить довкіллю, а також фінансування екологічних проєктів). Екологічні організації причорноморських країн відмічають цей день низкою акцій,

щоб привернути увагу до деградації морського середовища та до необхідності проведення заходів щодо запобігання цьому на регіональному рівні.

Листопад

6 листопада – Міжнародний день попередження експлуатації навколишнього середовища під час війни та військових конфліктів

5 листопада 2001р. Генеральна Асамблея ООН оголосила 6 листопада кожного року Міжнародним днем попередження експлуатації навколишнього середовища під час війни та військових конфліктів (резолюція 56/4). Приймаючи це рішення, вона враховувала, що шкода, яка наноситься навколишньому середовищу після їх закінчення відчувається на стані екосистем і природних ресурсів і часто виходить за межі національних територій та період життя одного покоління. Генеральна Асамблея послалась також на Декларацію тисячоліття ООН, в якій підкреслено необхідність вживати заходи з охорони

спільного навколишнього середовища.

11 листопада – Міжнародний День енергозбереження

За ініціативи міжнародної екологічної мережі «Шкільний проект з використання ресурсів та енергії» (SPARE) 11 листопада оголошено Днем енергозбереження. Рішення про заснування цього свята було прийнято у квітні 2008 року на міжнародній нараді координаторів SPARE, що проходила у Казахстані. А вже в листопаді 2008-го світ відзначив перший День енергозбереження. Це свято отримало статус міжнародного, оскільки взяти участь у проекті побажали близько 20 країн. Основна мета свята – привернути увагу влади та громадськості до раціонального використання ресурсів та розвитку відновлюваних джерел енергії. Проблема енергозбереження набагато глибша, ніж може здатися на перший погляд. Економія енергії дозволить знизити

забруднення навколишнього середовища.

15 листопада – День вторинної переробки

За останні 30 років людство витратило третину наявних на Землі ресурсів. З кожним роком споживання ресурсів збільшується на півтора відсотка. Тому таке важливе значення набуває економія природних ресурсів, пошуки альтернативних ресурсів, вторинна переробка сировини.

Для залучення уваги громадськості, промислових структур до проблеми вторинної переробки відходів проводиться День вторинної переробки. У цей день доречно проведення акцій Рісайклінг (вторинної переробки) кольорових і чорних металів, зношених покришок від автомобілів, пластикових пляшок, паперу.

25 листопада – День без покупок

Напередодні різдвяних розпродажів, наприкінці листопада, в п'ятницю після Дня подяки, в усьому світі відзначається День без покупок.

Автором ідеї Дня є рекламист Тед Дейв, переконаний, що "реклама обманює, коли обіцяє, що ми станемо щасливішими, якщо придбаємо більше речей". Мета цього дня – звернути увагу на соціальні, економічні, екологічні та етичні наслідки сучасної культури споживачтва і дати зрозуміти людству, що крім товарів, у світі є багато більш цінних і цікавих речей.

Ця щорічна акція проводиться на знак протесту проти надмірного споживання в розвинених країнах, яке багато в чому нав'язане рекламою, а також проти нерівного розподілу матеріальних благ у світі.

Грудень

Початок Всеукраїнських природоохоронних акцій "Збережи ялинку", "Наша допомога птахам" та ін., метою яких є бережливе ставлення та збереження живої природи в зимовому часі.

3 грудня – День боротьби з пестицидами

День боротьби з пестицидами відзначається у день, коли в 1984р. на пестицидному заводі в Бхопалі (Індія) сталася екологічна катастрофа. Щоб привернути увагу до вирішення проблем, які виникають внаслідок виробництва та застосування небезпечних хімічних речовин, Латиноамериканська мережа активістів проти пестицидів оголосила 3 грудня Днем боротьби з пестицидами, який незабаром став міжнародним. В цей день екологи усього світу проводять акції та протести, нагадуючи про накопичення у довкіллі значної кількості шкідливих хімічних речовин, зокрема пестицидів, які акумулюються в довкіллі і накопичуються в організмах людей і тварин, спричиняючи важкі

наслідки для їх здоров'я.

Девіз Міжнародного дня боротьби з пестицидами – «Пестициди – безвихідь цивілізації». За даними ВООЗ, щорічно в світі реєструється близько 2 млн. отруєнь пестицидами. Деякі хімікати вважаються гормонально активними з'єднаннями і викликають розлади ендокринної і імунної систем. Дію інших пов'язують із затримкою розумового розвитку, репродуктивними проблемами і раком. Саме пестициди вважаються головною причиною «тихої катастрофи» – так експерти ООН охарактеризували деградацію ґрунтів в Європі.

10 грудня – День прав людини

4 грудня 1950р. Генеральна Асамблея ООН запропонувала всім державам та зацікавленим організаціям відмічати 10 грудня День прав людини (резолюція 423 (V)) і посилити свої зусилля в цій сфері. Цей день знаменує прийняття Загальної декларації прав людини в 1948р., беручи до уваги, що Декларація є важливим кроком вперед на шляху людського прогресу і повинна заслуговувати на увагу в усіх державах.

До основних (фундаментальних) прав людини належить право на чисте та безпечне для життя і здоров'я навколишнє природне середовище. Це право є дуже тісно пов'язане із гарантуванням інших ключових особистих та соціальних прав людини.

Згідно з Законом, громадянин України має право на: безпечне для життя і здоров'я навколишнє природне середовище; об'єднання в громадські природоохоронні формування; одержання в установленому порядку повної та достовірної екологічної інформації тощо. У ст. 50 Конституції України записано: «Кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди. Кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також право на її поширення».

Екологічним правам людини відповідає обов'язок держави у їх забезпеченні, а також здійсненні системних санітарно-гігієнічних заходів, спрямованих на поліпшення та оздоровлення навколишнього природного середовища. Також кожна людина має обов'язок шанувати екологічні права іншого.

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» передбачає наступні екологічні обов'язки громадян: берегти, охороняти й раціонально використовувати природні багатства; не порушувати екологічних прав інших суб'єктів; компенсувати завдану ними шкоду тощо.

11 грудня – Міжнародний день гір

Міжнародний день гір проголошений 57-ю Генеральною Асамблеєю ООН у 2003 році з метою залучення уваги до проблем розвитку гірських районів планети і необхідності надання допомоги їх населенню.

У відповідній резолюції Генасамблеї відзначена особлива актуальність дій, спрямованих на стійкий розвиток гірських регіонів. ООН закликала міжнародне співтовариство організувати в цей день заходи на всіх рівнях з метою пропаганди значення стійкого розвитку гірських регіонів. Гірські райони займають приблизно 26% поверхні Землі і є важливим джерелом водного, енергетичного та біологічного розмаїття.

Крім того, вони служать джерелом таких найцінніших ресурсів, як корисні копалини, лісові та сільськогосподарські продукти, і відкривають широкі можливості в плані відпочинку.

Будучи однією з найбільших екосистем, що представляють складну і взаємозалежну екологію нашої планети, гори мають велике значення для виживання глобальної екосистеми.